

Opetus- ja kulttuuritoimen valtion talousarvioesitys vuodelle 2018

Lähde: VM Valtion talousarvioesitys 2018, 10.8.2017

KUNTAMARKKINAT 13.9.2017
Päivi Väisänen-Haapanen

Yleistä

Kuntien peruspalveluiden valtionosuusprosentti nousee 25,23 prosentista **25,34 prosenttiin** (+0,11 %). Kuntien rahoitusosuus 74,66 %.

- Indeksikorotusten jäädytys sisältyy opetus- ja kulttuuritoimen sekä peruspalveluiden valtionosuuden sopeutustoimiin.
- Peruspalveluissa kilpailukykyopimuksen valtionosuusvähennys -118,6 M€ + indeksijäädytykset
- Annetaan HE opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamiseksi siten, että opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla kustannustason arvioidusta muutoksesta aiheutuva tarkistus valtionosuuksiin jätetään säästösyistä tekemättä vuonna 2018.

Yleistä

- Peruspalveluiden valtionosuus 8 404 563 000 euroa: varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, yleiset kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja asukaskohtainen taiteen perusopetus.
- Valtionosuusmääräraha (1 760 870 000 euroa) nousee opetus- ja kulttuuritoimen hallinnonalalla noin **3,7 miljoonalla eurolla**.
- Rahapelivoittovaroja (558,5 milj. euroa) on käytettävissä **12,8 miljoonaa euroa kuluvaan vuoteen**.
- Kärkihankerahoitus mukana
- Turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien koulutuspolkujen nopeuttaminen, valtionavustukset 8 M€

YLEISSIVISTÄVÄ KOULUTUS JA VARHAISKASVATUS

Määräraha valtionosuuksiin ja –avustuksiin 689 858 000 euroa
(- 21,7 milj. euroa, -3 %)

OPPILAS- JA OPISKELIJAHUOLTO

Peruspalveluiden valtionosuusrahoitus +5,6 M€

- Opiskelijaryhmän laajentaminen ammatillisessa koulutuksessa

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusmaksujen alentaminen 70 M€

- Peruspalveluiden valtionosuuskompensaatio 25 M€

- Yhteisöveron jako-osuuden korottaminen 60 M€

- Kiinteistöveron korottaminen 25 M€

Yhteensä 110 M€.

Kuntaliitto: 133 M€

Yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien määrän suhteen nostaminen 1/8:aan, vos-vaikutus 2018 -0,5 M€

Esi- ja perusopetus

- Kotikuntakorvauksen perusosa alenee noin 55 €/as.
- 6518,15 €/asukas

2017:

- Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus: vähennetään säästö 197,23 euroa. **2018 säästö?**
- Myönnettäessä valtionosuutta ylläpitävälle kunnalle tai kuntayhtymälle valtionosuuden perusteena käytettävästä euromäärästä otetaan vuosina 2017—2019 perusopetuksen osalta huomioon 98,97 prosenttia. Tätä ei kuitenkaan sovelleta joustavan perusopetuksen lisäksi eikä perusopetuksen valmistavan opetuksen siirtymäkorvaukseen vuonna 2017.

OKM esi- ja perusopetuksen lisärahoitus, M€

Esi- ja perusopetus	2017	2018	Erotus
Perusopetukseen valmistava opetus	85,5	50,3	- 35,20
Muiden kuin oppivelvollisten opetus	27,5	26,1	- 1,40
Pidennetty oppivelvollisuus, 5-v		3,9	3,90
Muiden kuin oppivelv. PO aineenopetus		3,8	3,80
Ulkomailla toimiva perusopetus	3,5	3,1	- 0,40
Pidenetty oppivelvollisuus, vaikeimmin kehitysvammaiset	45,0	44,7	- 0,30
Pidennetty oppivelvollisuus, muut	194,7	182,5	- 12,20
Sisäoppilaitoslisä	1,5	2,0	0,50
Koulukotikorotus	1,1	1,0	- 0,10
Joustava perusopetus	6,0	6,0	-
Lisäopetus	12,3	6,8	- 5,50
Yhteensä	377,1	330,2	- 46,9

Kotikuntakorvauksen perusosa – säästö * kerroin * suoritemäärä

Perusopetuksen valmistava opetus sisältää oppivelvollisuusikäiset
2018 lukien. Aikuisten perusopetus uudistuu 2018.

Yleissivistävä koulutus

	TAE2018
Innovatiivisiin oppimisympäristöihin, digitaalisiin koulutuspalveluihin, tieto- ja viestintätekniiikan opetuksen edistämiseen sekä sen hyödyntämisen kehittämiseen ylioppilastutkintolautakunnan tieto- ja viestintäteknologiseen varustamiseen sekä koulujen ja oppilaitosten kansainväliseen toimintaan.	5 575 000
Koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämisen, kka-palkkaukseen + ryhmäkoko	30 228 000
Kerhotoiminnan tukeminen	2 865 000
Kielikylpytoiminta	842 000
Kärkihanke: Osaaminen ja koulutus, nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan	300 000
Vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen sekä heidän muun opetuksensa tukemiseen	16 975 000
YHTEENSÄ	56 785 000
Lisäksi	
Aikuisten perusopetus (TEM siirto)	73 000

Saamenkielinen ja saamen kielen opetus: Perusopetus, lukio, ammatillinen	2 200 000
Saamenkielisten varhaiskasvatuspalvelut	200 000
Saamenkielisten ja romanikielisten äidinkielen opetus	75 000
EU kemikaaliviraston henkilöstön lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen	500 000

Valtion ja kuntien rahoitus 2018

Peruspalvelut ja toisen asteen koulutus

Peruspalvelujen valtionosuus (VM) 25,34 %

- Kuntien omarahoitusosuusarvio 3 598,39 euroa/asukas

Opetustoimen valtionosuus (OKM)

Lukiokoulutus:

Kuntien rahoitusosuus 58,11 % + AMK 14,69 €/asukas, valtion rahoitusosuus 41,89 %

Ammatillinen peruskoulutus:

2017: Säästö 190 M€ kuntien rahoitusosuuteen, jolloin valtion rahoitusosuus 47,48 %.

2018: Valtion määräraha *1.3461, enintään 2017 tasossa.

Kuntien rahoitusosuus

Ammatillinen koulutus

955,5 M€ (56,4%)

174,5 €/asukas

Lukiokoulutus

441 M€ (73,0%)

80,6 €/asukas

YHTEENSÄ 1396,5 M€ (60,8 %)

255,11 €/asukas

Valtion rahoitusosuus

Ammatillinen koulutus

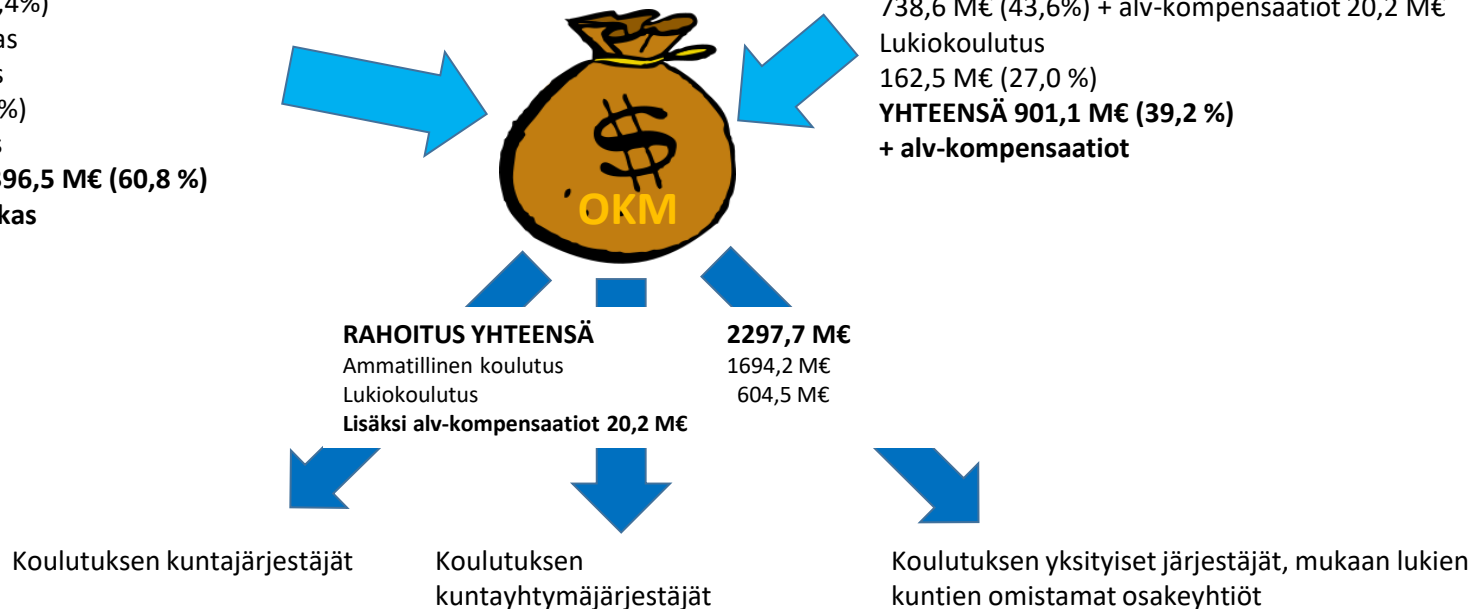
738,6 M€ (43,6%) + alv-kompensaatiot 20,2 M€

Lukiokoulutus

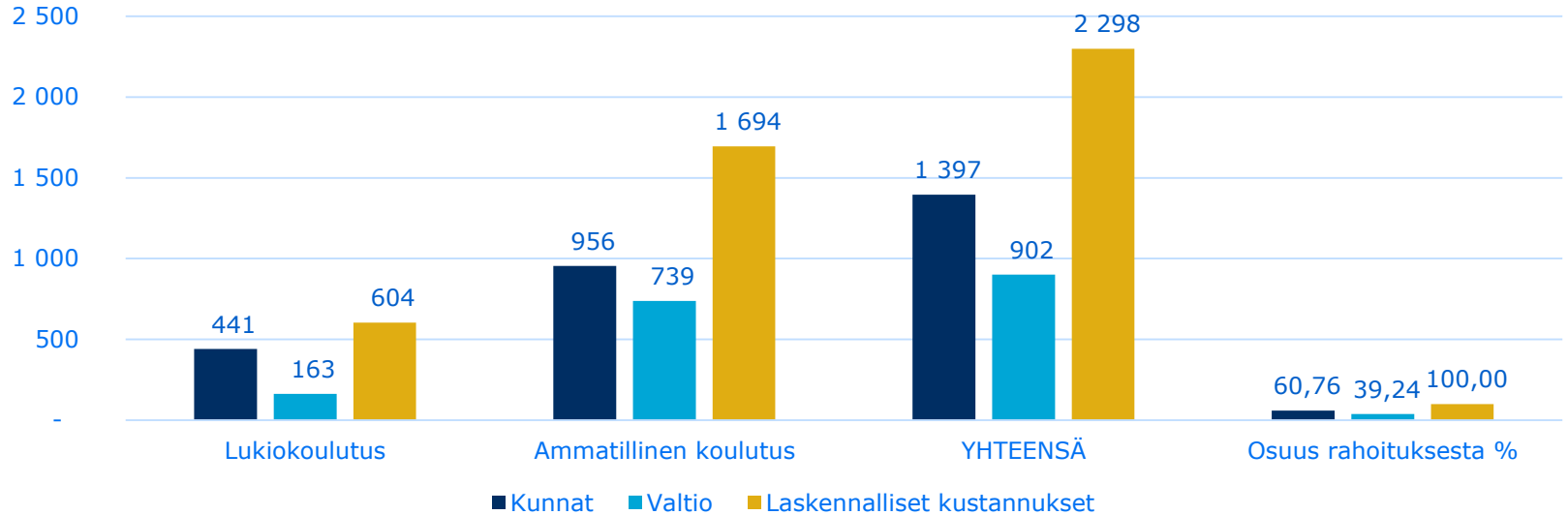
162,5 M€ (27,0 %)

YHTEENSÄ 901,1 M€ (39,2 %)

+ alv-kompensaatiot

Laskennallinen rahoitus 2018, M€

Ammatillinen koulutus: ei sisällä alv-kompensaatiota

Lukiokoulutuksen ja lukioon valmistavan koulutuksen rahoitus

	2017	2018
■ Laskennalliset kustannukset	624 618 000	603 543 000
■ Kunnallinen lukiokoulutus	538 063 000	519 431 000
■ Yksityinen lukiokoulutus	62 304 000	58 528 000
■ Kunnallinen, aikuisten ops	18 763 000	19 357 000
■ Yksityinen, aikuisten ops	5 488 000	6 227 000

Rahoitusosuudet

2017 Kunnat 450 344 000. Valtionosuus 166 653 000

2018 Kunnat 441 007 000. Valtionosuus 162 536 000

Laskennalliset kustannukset -21,1 milj. euroa eli -3,4 %. Vos -4,1 M€

Sisältää: Kustannustason ja opiskelijamäärän muutos -0,5 M€, tehtävien vähentäminen

-0,2 M€ ja yo-tutkinnon sähköistäminen 0,7 M€.

Vapaa sivistystyö

Yhteensä 152,8 (146,3) M€. Lisäys 6 563 000 euroa, 4 %

TAE2018	Valtionosuus	Valtionavustus	Yhteensä
Kansalaisopistot	80 284 000	3 012 000	83 296 000
Kansanopistot	43 343 000	3 322 000	46 665 000
Opintokeskukset	12 771 000	150 000	12 921 000
Kesäyliopistot	4 974 000	50 000	5 024 000
Yhteensä	141 372 000	6 534 000	147 906 000
Kiky-sopimus 2018			
Mamu-kotouttaminen 2018	4 927 000		4 927 000
Kustannustasomuutokset (1636000)			
YHTEENSÄ	146 299 000	6 534 000	152 833 000

HE vireillä maahanmuuttajien kotouttamistehtävästä 1.1.2018

lukien. TAESSA valtionavustuksissa.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus 2018

VALTIONOSUUS JA -AVUSTUS

Laskennallinen määräraha yhteensä ilman alv. kompensatiota 1694,2 M€

Laskennallinen rahoitus 1660,3 M€

Strategiarahoitus 33,9 M€

Alv. kompensatio 20,2 M€

KUNTIEN RAHOITUSOSUUS 955,5 M€

VALTION TALOUSARVIOMÄÄRÄRAHA 758,9 M€ (+37,5 M€, 5 %)

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN RAHOITUS YHTEENSÄ 798,6 M€ (+35,5 M€, 5 %)

Ammatillinen koulutus

Reformi toteutetaan pääosin 2018

- Perusrahoitus 50 %, suoritusrahoitus 35 % ja vaikuttavuusrahoitus 15 % laskennallisesta rahoituksesta. Lisäksi strategiarahoitus enintään 2 % määrärahasta.
- Opiskelijatyövuodet, tutkinnot ja tutkintojen osat, työllistyminen, korkeakoulujatko-opinnot ja opiskelija- ja työelämäpalaute.
- Siirtymäaika em. rahoitusosuuksien asteittaiselle muutokselle. 2018 perusrahoitus 95 % ja suoritusrahoitus 5 %. Vaikuttavuusrahoitus käyttöön 2020.
- Tutkintotavoitteinen ja osa ei-tutkintotavoitteisesta työvoimakoulutuksesta OKM:n hallinnonalalle
- Toimintalainsäädännön, rahoitusjärjestelmän ja säätely- ja ohjausjärjestelmän uudistaminen yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Yksi järjestämislupa.
- Yksi näyttöperusteinen ja osaamisen hankkimistavasta riippumaton tutkinto, yhtenäinen henkilökohtaistamisprosessi
- Tutkinnot uudistuvat porrastetusti 1.8.2017-1.1.2019. Tutkintojen määrä 351 → 164
- Työpaikalla oppimista edistetään koulutussopimuksen käyttöönotolla
- Talousarvioperusteinen valtion rahoitus, lisäksi kuntarahoitusosuus enintään 2017 tasolla

2017: Rahoituksen säästöt 2017 -190 M€ peruskoulutuksen kuntarahoitusosuudesta: perusteena oleva opiskelijamäärä 12,5 % järjestämisluvan mukaista enimmäisopiskelijamäärää alhaisemmalle tasolle -> keinoina opiskelijamäärän sopeuttaminen tai toiminnan tehostaminen. Säästö vastaa 18000 vuosiopiskelijaa.

Säästö kohdennetaan ammatillisen peruskoulutuksen kuntarahoitusosuuteen valtionosuusprosenttia muuttamalla.

Ammatillinen koulutus

Määrärahamuutoksia

Reformin toimeenpanon tukemiseen	+ 15 M€
Työpaikalla tapahtuvan oppimisen ja eri järjestämismuotoja yhdistävät koulutusratkaisut	- 4 M€
Oppisopimuskoulutuksen lisärahoituksen poistuminen	- 14,7 M€
Valtionavustuksia	- 7,2 M€
Yksityisille järjestäjille maksettavien alv:jen siirtyminen valtionosuudesta maksettavaksi (siirto kuntien rahoitusosuudesta)	+ 8,7 M€
Työvoimakoulutuksena järjestettävän ammatillisen koulutuksen siirto	+ 50,7 M€

Valtionavustukset (yhteiset menot)

- Kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeet
- Yhteiset tietotekniset palvelut ja muut yhteiset menot
- Örebron kuulovammaisten oppilaitoksen suomalaisten opiskelijoiden kustannukset
- EU:n hyväksymät muut kuin rakennerahastohankkeet

Nuorten aikuisten osaamishjelma

5 M€ (25,1 M€ 2017)

Nuorten aikuisten osaamishjelman rahoitus alenee -20 M€, määräaikainen rahoituslisäys päättyy 2018.

Käytetään koulutusten loppuunsaattamiseen. Tutkinto voidaan suorittaa loppuun kumottujen lakien nojalla määrättyjen tutkinnon perusteiden mukaisesti tai uuden lain mukaisten tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koskee ennen lain voimaan tuloa aloittaneita opiskelijoita.

Henkilöstökoulutus

Opetustoimen toimintamenot

Opetustoimen henkilöstökoulutus 15 M€ (sama 2017)

ml. varhaiskasvatus

Korkeakoulujen rahoituksessa

Kärkihankeraha Opettajien osaamisloikka 23,1 M€

Korkeakoulutuksen aloituspaikkojen lisäys ja varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteen kehittäminen 20 M€

Ammattikorkeakoulujen rahoitusvastuu

Valtion rahoitus 826 M€ (2017 835 M€) -8,7 M€, -1%

Kilpailukyky sopimus – 2,9 milj. euroa.

Rahoitusvastuu siirtynyt 1.1.2015 valtiolle.

Kustannusneutraali siirto valtion ja kuntien rahoituksen välillä 1.1.2015.

Kuntien rahoitusosuus 454,6 milj. euroa peritään:

- Peruspalveluiden valtionosuus 163,7 M€ (36 %)
- OKM:n hallinnonala, toisen asteen koulutus 290,9 M€ (64 %)

AMK pääomasijoitusten maksaminen 24 M€

1.8.2017-28.9.2018 kerätyn yksityisen pääoman suhteessa

Kulttuuritoiminta

Yleinen kulttuuritoiminta on osana peruspalvelujen valtionosuusrahoitusta.

Taiteen tukemiseen kohdennetaan valtion rahoitusta yhteensä M€

	2018	2017
Rahapelitoiminnan voittovarot	238,3	233,6
Budjettivarat	212,0	229,7
YHTEENSÄ	450,3	463,3

Museot, teatterit ja orkesterit

	Yhteensä	TA-määräraha vos ja -av.	Rahapelitoiminnan voittovarot
Teatterit ja orkesterit			
2018	71 941 000	35 735 000	36 206 000
2017	71 637 000	35 431 000	36 206 000
Muutos €	304 000	304 000	-
Muutos %	0	1	-
Museot			
2018	33 156 000	10 880 000	22 276 000
2017	33 487 000	14 532 000	18 955 000
Muutos €	- 331 000	- 3 652 000	3 321 000
Muutos %	- 1	- 25	18
KIKY yhteensä			
Yhteensä	105 097 000	46 615 000	58 482 000
Muutos €	- 27 000	- 3 348 000	3 321 000

Valtionosuus 37 %
henkilötyövuoden
hintaan tällä hetkellä.

Rahoitusuudistuksen
toteuttaminen

Nettomuutokset momentilla -2,2 M€

Teatterit	Htv.	Lukumäärä	Hinta €/htv
	2018	2469	53639
	2017	2469	52439
	Muutos	0	1200
	Muutos %	0	2
Orkesterit	Htv.	Lukumäärä	Hinta €/htv
	2018	1033	49550
	2017	1033	50118
	Muutos	0	-568
	Muutos %	0	-1
Museot	Htv.	Lukumäärä	Hinta €/htv
	2018	1183	64479
	2017	1183	62920
	Muutos	0	1559
	Muutos %	0	2

Yleiset kirjastot

- Valtionosuus osana kuntien peruspalveluiden valtionosuutta
- OKM:n valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan 3,7 M€ (3,7 M€).
- Rahapelitoiminnan voittorahoista kohdennetaan kirjastolain mukaisten valtionavustusten maksamiseen kirjastoille ja kirjastojen valtion aluehallinnon alueelliseen ja muuhun kehittämiseen. Kirjastot ja tiedon saatavuudelle yhteensä 7,2 M€ (7 295 000 euroa).

Liikuntatoimi

- Tehtävänä liikunnan edistäminen
- Valtio ja kunnat luovat edellytyksiä liikunnalle

- Liikkuva koulu –ohjelma koko perusasteelle, käynnistetään toisen asteen oppilaitosten kokeilut ja varhaisvuodet osaksi ohjelmaa: Valtakunnallisena tunti liikuntaa päivässä perusopetukseen 7 milj. euroa, kuten 2016 ja 2017.

- Rahapelitoiminnan voittovaroista 158,9 M€. (2016: 154,1+6 M€).
- Valtionosuusrahoitus 19,5 milj. euroa. Rahoitusperuste 12 euroa/asukas, ei muutosta.
- Valtionosuusprosentti 29,70 % tällä hetkellä.
- Rahoitus kattaa vain 3-4 % liikuntatoimen käyttömenoista.
- Liikuntapaikkarakentamiseen 33,4 milj. euroa (2016: 28,3).

Nuorisotyö

54,8 (53,6) milj. euroa rahapelitoiminnan voittovaroja, sisältää 8 milj. euron valtionosuusrahoituksen.

Valtionosuusperuste ennallaan, 15 euroa/alle 29-vuotias asukas. Vos 29,70 %.

Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö

2018 talousarvio 19 523 000 euroa (kertameno poistuu -480 000 €, -2%)

2017 talousarvio 20 003 000 euroa

2016 talousarvio 19 673 000 euroa

2015 tilinpäätös 21 000 000 euroa

Määräraha jakaantuu 2018

- Nuorten työpajatoiminta 13,5 milj. euroa
- Etsivä nuorisotyö 4,5 milj. euroa
- Kärkihankerahoitus 1,5 milj. euroa (yhteisötakuu)
- Rahapelitoiminnan voittovaroista nuorisotyön edistämiseen osoitetaan etsivän nuorisotyön tukemiseen 7,1 milj. euroa kuten 2017. Yhteensä tehtäviin 26 650 000 euroa.

KIITOS
MIELENKIINNOSTANNE!